

רע"פ 2039/15 - פלוני נגד משטרת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 2039/15

לפני:

כבוד השופט א' שהם

המבקש:

פלוני

נ ג ד

המשיבה:

משטרת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 19.2.2015, בע"פ 28642-09-14, שניתן על-ידי כב' השופטים: ר' יעקובי; א' רומנוב; ר' וינוגרד

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים ר' יעקובי; א' רומנוב; ו-ר' וינוגרד), בע"פ 28642-09-14, מיום 19.2.2015, בגדרו נדחה, ברובו, ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית המשפט השלום בירושלים (כב' השופטת ר' פרידמן-פלדמן), בת"פ 1522-09, מיום 17.9.2013.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש, ביום 6.3.2009, כתב אישום מתוקן המייחס לו שמונה אישומים. מהכרעת דינו של בית משפט השלום עולה, כי הרקע לעבירות המיוחסות למבקש, הינו הליך גירושין קשה שעבר המבקש, שבמסגרתו הוציא נגדו בית המשפט לענייני משפחה בירושלים צו הרחקה מן היישוב שבו מתגוררות גרושתו ובנותיו.
3. האישום הראשון מייחס למבקש את העבירות הבאות: הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); העלבת עובד ציבור, לפי סעיף 288 לחוק העונשין; ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין. מעובדות האישום הראשון, עולה כי ביום 25.11.2006, הגיע המבקש סמוך לבניין בית המשפט לענייני משפחה בירושלים (להלן: הבניין), כשברשותו שק שינה; מחשב נייד; מדפסת; דברי מזון; וכן, ציוד משרדי. המבקש סירב לעזוב את המקום, לדרישת המאבטחים. שוטרים שהגיעו למקום עצרו את המבקש, והובילו אותו לתחנת משטרת מוריה (להלן: תחנת המשטרה), שם העליב אותם המבקש, ואיים עליהם כי יפגע בגופם, בכוונה להפחידם או להקניטם.
4. בשל האירוע שעמד בבסיס האישום הראשון, ביום 26.11.2008, אסר בית משפט השלום בירושלים על המבקש להציב מיטלטלין בתחום של 100 מטרים מסביב לבניין, למשך 180 ימים, וכן אסר עליו להגיע לבניין, למשך 21 ימים, אלא על-פי הזמנה מראש (להלן: הצו הראשון).
5. מעובדות האישום השני עולה, כי ביום 26.11.2008, הגיע המבקש לתחנת המשטרה, ודרש משוטרת שהיתה במקום שתחזיר לידיו רכוש השייך לו, אשר נתפס במסגרת האירוע המיוחס לו במסגרת באישום הראשון. משהפנתה אותו השוטרת לשוטר אחר בתחנת המשטרה, צעק עליה המבקש, וזרק לעברה מסמך. לאחר שהגיע למקום שוטר נוסף, התיישב המבקש על הרצפה, החל לצעוק, וזרק את תכולת כיסו לכל עבר. האישום השני מייחס למבקש, אפוא, את העבירות הבאות: תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו, לפי סעיף 273 לחוק העונשין; והתנהגות פרועה במקום ציבורי, לפי סעיף 216(1)(א) לחוק העונשין.
6. ביני לביני, ונוכח שני האישומים לעיל, ביום 3.12.2008, אסר בית משפט השלום בירושלים על המבקש להתקרב למרחק של 100 מטרים מן הבניין, אלא על-פי הזמנה מראש (להלן: הצו השני).
7. מעובדות האישום השלישי עולה, כי חרף הצו השני, ביום 5.12.2008, הגיע המבקש עם רכבו והחנה אותו במרחק של כ-15 מטרים מהבניין, וסירב להזיזו משהתבקש לכך, על-ידי שני שוטרים שהגיעו למקום. בתגובה לדרישת השוטרים, איים עליהם המבקש בפגיעה בגופם או בגופם של אחרים, בכוונה להפחידם או להקניטם. למבקש יוחסו, במסגרת אישום זה, העבירות הבאות: הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א)(4) לחוק העונשין; איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין; והעלבת עובד ציבור, לפי סעיף 288 לחוק העונשין.
8. האישום הרביעי מייחס למבקש את העבירות הבאות: הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א)(4) לחוק העונשין; והעלבת עובד ציבור, לפי סעיף 288 לחוק העונשין. מעובדות אישום זה עולה, כי בהמשך אותו היום שבמהלכו התרחש האירוע אשר בבסיס האישום השלישי, הגיע המבקש לבניין, הניח שק

שינה במרחק של כ-20 מטרים הימנו, וישן במקום. משהתבקש לעזוב על-ידי שוטרים שהגיעו למקום, קילל המבקש את שוטרים אלה והעליבם.

9. בגדרי האישום החמישי נטען, כי ביום 9.12.2008, הגיע המבקש אל הבניין, וטיפס על הגדר החיצונית מול הכניסה, תוך שהוא שר ורוקד. המבקש סירב לעזוב את המתחם, לבקשת שוטרים שהגיעו למקום, תוך שהוא מקלל אותם. לאחר זאת, הובא המבקש בפני קצין משטרה, אשר הודיע לו על מעצרו. בתגובה לכך, המבקש קילל את קצין המשטרה ואיים עליו. אישום זה מייחס למבקש את העבירות הבאות: הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א)(4) לחוק העונשין; התנהגות פרועה במקום ציבורי, לפי סעיף 216(א) לחוק העונשין; ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין.

10. באישום השישי אשר הוגש נגד המבקש, נטען כי ביום 28.1.2009, הגיע המבקש לבניין, והניח שק שינה; כרית; ופריטים נוספים. שוטרים שהגיעו למקום עיכבו את המבקש והביאוהו לתחנת המשטרה, שם נשכב המבקש על הרצפה וצעק. במסגרת אישום זה, יוחסו למבקש העבירות הבאות: הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין; והתנהגות פרועה במקום ציבורי, לפי סעיף 216(א)(4) לחוק העונשין.

11. במסגרת האישום השביעי, עולה כי ביום 9.2.2009, הגיע המבקש לבניין וקשר עצמו בשרשראות לאחד העמודים. עת הגעת שוטרים למקום, נשכב המבקש על הרצפה וסירב לזוז. לאחר שהפעילו כוח סביר, הצליחו השוטרים להוביל את המבקש לרכב משטרה. אישום זה ייחס למבקש את העבירות הבאות: הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין; וכן הפרעה לשוטר, לפי סעיף 275 לחוק העונשין.

12. האישום השמיני ייחס למבקש עבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין. נטען באישום זה, כי ביום 18.2.2009, הגיע המבקש אל פתח הבניין והחל בצעקות, תוך שהוא מוריד את חולצתו ומכנסיו.

13. לאחר שמיעת העדויות וקביעת הממצאים העובדתיים בהתייחס לכלל האישומים, הרשיע בית משפט השלום את המבקש בעבירות הבאות: 2 עבירות של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין; 3 עבירות של העלבת עובד ציבור, לפי סעיף 288 לחוק העונשין; 2 עבירות של איומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין; עבירה של התנהגות פרועה במקום ציבורי, לפי סעיף 216(א)(1) לחוק העונשין; ו-5 עבירות של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין. המבקש זוכה מכל שאר העבירות אשר יוחסו לו בכתב האישום.

14. בהתייחס למתחם העונש ההולם, ציין בית משפט השלום, כי "חברה דמוקרטית אמורה לספוג הבעות מחאה, גם (ואולי בעיקר) כאשר הן צורמות ומטרדות [...] עם זאת, מעשיו של [המבקש] חרגו מהמותר וחצו את הקו שבין הבעת מחאה לגיטימית לבין מטרד שחברה אינה אמורה לספוג". בהקשר לכך, נתן בית משפט השלום דעתו, בין היתר, להפרות החוזרות והנשנות של הצווים שניתנו למבקש; לעובדה כי המבקש פגע ביכולת השוטרים למלא את תפקידם ביעילות ובצורה מכובדת; וכן להפרת החוק ועשיית הדין העצמי בידי המבקש. בית משפט השלום קבע את מתחם העונש ההולם עבור כלל האישומים, כדלקמן: נקבע כי מתחם העונש

ההולם עבור האישום הראשון, נע בין של"צ או קנס ועד שישה חודשי מאסר בפועל; המתחם במסגרת האישום השני, נע בין מאסר מותנה ועד חודש מאסר בפועל; במסגרת האישום השלישי, מתחם העונש ההולם נע בין מאסר קצר על דרך של עבודות שירות לבין שמונה חודשי מאסר בפועל; מתחם העונש ההולם עבור האישומים הרביעי, השישי והשמיני, כל אחד, נע בין של"צ או קנס, לבין שלושה חודשי מאסר בפועל; ולבסוף, עבור האישום השביעי נע מתחם הענישה ההולם בין של"צ או קנס, לבין חמישה חודשי מאסר בפועל. לקולת עונשו של המבקש, זקף בית משפט השלום, בין השאר, את נסיבות חייו של המבקש והקשיים עימם הוא מתמודד. לחובתו של המבקש, זקף בית משפט השלום את עברו הפלילי המכביד של המבקש; ואת העובדה שהוא לא קיבל אחריות על מעשיו. לאחר זאת, גזר בית משפט השלום על המבקש עונש כולל, תוך שהוא מציין כי עונש זה מצוי בתחום הבינוני-גבוה של מתחם הענישה, כמפורט להלן: שלושה חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו; שלושה חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש עבירה של הפרת הוראה חוקית או עבירה שיש בה יסוד של אלימות או איומים, תוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר; חודש מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש עבירה של הפרעה לשוטר, תוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר; והתחייבות בסך של 2,000 ₪, לבל יעבור המבקש עבירה של העלבת עובד ציבור, תוך שנתיים מיום מתן גזר הדין.

15. המבקש ערער על הרשעתו בדין ועל חומרת העונש שהושת עליו לבית המשפט המחוזי. בפסק דינו, לא מצא בית המשפט המחוזי כי קיימת הצדקה להתערב בממצאים העובדתיים שנקבעו בבית משפט השלום, למעט ביחס לעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו במסגרת האישום הראשון, אשר לגביה קבע בית המשפט המחוזי כי "שוררת עמימות עובדתית", ולכן זיכה את המבקש ממנה. בהמשך, דחה בית המשפט המחוזי את שאר רכיבי ערעורו של המבקש, לרבות הערעור בנוגע לעונש.

הבקשה לרשות ערעור

16. המבקש הגיש בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, במסגרתה טען, כי "כל הערכאות עד כה טעו טעויות עקרוניות, בסיסיות, [ו]מהותיות". בהתייחס לאישומים השונים, ציין המבקש כי חלקם מתבססים על עובדות שגויות, הנובעות מבלבול בין האירועים, ובין המיקומים והזמנים, וכן על עדויות שקריות שמסרו חלק מהעדים.

דין והכרעה

17. הלכה מושרשת היא, כי היעדרות לבקשה לרשות ערעור ב"גלגול שלישי" שמורה למקרים חריגים ויוצאי דופן, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל ורחבת היקף, בעלת השלכות החורגות מעניינם הפרטי של הצדדים לבקשה, או כאשר קיים חשש כי נגרם למבקש אי-צדק או עיוות דין חמור (רע"פ 890/15 יונגר נ' מדינת ישראל (2.4.2015); רע"פ 2136/15 פלוני נ' מדינת ישראל (29.3.2015); רע"פ 1931/15 מויסקו נ' מדינת ישראל (26.3.2015)). הבקשה המונחת לפניי אינה עונה על אמות המידה שנקבעו למתן רשות ערעור, ולפיכך דינה להידחות, מטעם זה בלבד.

18. גם לגופו של עניין אין בידי לקבל את השגותיו של המבקש על פסקי הדין של הערכאות הקודמות. השגות אלו של המבקש, נסבות, רובן ככולן, על קביעות עובדתיות וממצאי מהימנות שנקבעו בבית

משפט השלום, ואומצו על-ידי בית המשפט המחוזי. ראוי להזכיר את שציינתי, בין היתר, ברע"פ 1587/13 פלוני נ' מדינת ישראל (6.3.2013):

"כלל ידוע הוא, כי ערכאת הערעור לא תתערב בממצאי עובדה ומהימנות, אשר נקבעו בידי הערכאה המבררת, אלא במקרים חריגים ומצומצמים [...] רבות נכתב על יתרונה של הערכאה הדיונית השומעת את העדים ויכולה לתור באופן ישיר אחר "אותות האמת" שנתגלו בעדויות, ולהסיק מהם מסקנות בדבר מהימנותן (ראו, בין היתר, ע"פ 2627/12 פלוני נ' מדינת ישראל (17.10.2012); ע"פ 6643/05 מדינת ישראל נ' פלוני (3.7.2007); ע"פ 1275/09 פלוני נ' מדינת ישראל (1.9.2009))."

דברים אלה נכונים, ביתר שאת, כאשר מדובר בבקשה לדון בשאלות שבעובדה במסגרת הליך שלישי.

19. אשר לעונש, יש להדגיש כי אין להקל ראש בחומרת מעשיו של המבקש. הגם שמעשים אלו מקורם במחאתו של המבקש על אודות פגיעה, שלשיטתו, נגרמה לו, הוא סטה בהתנהגותו מכל אמות מידה של מחאה לגיטימית. בהקשר לכך, ציין הנשיא (כתוארו אז) א' ברק בבג"ץ 6339/05 מטר נ' מפקד כוחות צהל בחבל עזה (1.8.2005), כי:

"חופש הביטוי של כל אדם בישראל הוא מאבני היסוד של הדמוקרטיה שלנו. נטלת מהדמוקרטיה את חופש הביטוי, וזו איבדה את נשמתה. אך החופש להרים קול [...] אינו החופש להרים יד [...] חופש הביטוי אינו היתר לתקוף את הזולת. חופש הביטוי אינו היתר להתפרעות"

המבקש פעל בחוסר מעצורים, וללא מורא מהחוק, ואת כעסו כיוון, בין היתר, נגד גורמי אכיפת החוק. כפי שציין השופט ס' ג'ובראן:

"יש להוקיע בחומרה רבה מעשים בהם אדם לוקח את החוק לידי, לשם פגיעה והעלבה בעובדי ציבור במהלך מילוי תפקידם. מעשים אלו מערערים את המוסכמות הבסיסיות ביותר של החברה הדמוקרטית בה אנו חיים. חברה המכבדת את שלטון החוק ואת זכויותיו של הזולת לא תאפשר פגיעה והעלבה כה קשה של נציגי החוק, וכל פגיעה שכזו צריכה להיתקל בקיר ברזל של אפס סובלנות, על מנת לגדוע אלימות מסוג זה במהירות האפשרית" (רע"פ 5579/10 קריה נ' מדינת ישראל (2.8.2010); ראו גם: רע"פ 2136/15 פלוני נ' מדינת ישראל (29.3.2015)).

20. נוכח האמור, דין הבקשה לרשות ערעור להידחות.

ניתנה היום, י"ג בניסן התשע"ה (2.4.2015).

ש ו פ ט

